

LEGAL UPDATE

Nariadenie opatrení hospodárskej mobilizácie

Dňa 10.4.2020 bolo v zbierke zákonov Slovenskej republiky vyhlásené Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 77/2020 Z. z., na vykonanie niektorých opatrení hospodárskej mobilizácie (ďalej len „Nariadenie vlády“). Nariadenie vlády bolo vydané v súlade s ustanoveniami zákona č. 179/2011 Z. z. o hospodárskej mobilizácii a o zmene a doplnení zákona č. 387/2002 Z. z. o riadení štátu v krízových situáciách mimo času vojny a vojnového stavu v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hospodárskej mobilizácii“). Nariadenie vlády nadobudlo účinnosť dňom vyhlásenia.

Edit 7.7.2020: Dňa 7.7.2020 bolo v zbierke zákonov vyhlásené Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 189/2020 Z. z., ktorým sa Nariadenie vlády zrušuje s účinnosťou odo dňa vyhlásenia. Odo dňa 7.7.2020 sa teda rušia všetky opatrenia hospodárskej mobilizácie zavedené Nariadením vlády.

Nariadenie vlády bolo prijaté za účelom vyhlásenia konkrétnych mimoriadnych regulačných opatrení a opatrení pracovnej povinnosti a vecného plnenia v súvislosti s mimoriadnou situáciou súvisiacou s pandémiou COVID-19.

Nariadenie vlády upravuje opatrenia v oblasti organizácii výroby a služieb, organizácii dodávok životne dôležitých tovarov a ich predaj, organizácii zdravotného, dopravného a sociálneho zabezpečenia, opatrenia v oblasti pracovnej povinnosti a vecného plnenia a ďalšie opatrenia týkajúce sa napríklad financovania opatrení hospodárskej mobilizácie.

Organizácia výroby a organizácia služieb

Nariadením vlády sa nariaďuje sa celom území Slovenskej republiky organizácia výroby a služieb na zabezpečenie prednostnej výroby a vybraných služieb.

Orgánmi určenými na vykonanie opatrení organizácie výroby a služieb sú príslušné ministerstvá určené vládou Slovenskej republiky. Opatrenie na zabezpečenie prednostnej výroby a vybraných služieb sa týka

subjektov určených ako subjektov hospodárskej mobilizácie rozhodnutím príslušného ministerstva,

podnikateľov, ktorí vyrábajú alebo sa podieľajú na výrobe alebo distribúcii: (i) ochranných rúšok, (ii) dezinfekčných prostriedkov a gélov, (iii) potravinového liehu s obsahom min. 70 % alkoholu, alebo (iv) iného výrobku ktorý bude príslušným ministerstvom vyhodnotený ako strategický.

Opatrenia organizácie výroby a služieb na zabezpečenie prednostnej výroby a vybraných služieb sa vykonajú vydaním písomného príkazu príslušného ústredného orgánu štátnej správy alebo okresného úradu.

Ďalšie nariadené opatrenia v oblasti organizácie výroby a služieb sa týkajú určenia vybraných zariadení na realizáciu karanténnych opatrení písomným príkazom vedúceho ústredného orgánu štátnej správy vo svojej pôsobnosti, prednostu okresného úradu vo svojom územnom obvode, prednostu okresného úradu v sídle kraja v územnom obvode kraja alebo predsedu vyššieho územného celku a zabezpečenia dodávky pitnej vody do oblastí s karanténnymi opatreniami Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky.

Organizácia dodávok životne dôležitých tovarov a ich predaj s využitím mimoriadnych regulačných opatrení – zákaz vývozu životne dôležitých tovarov

Nariadenie vlády zakazuje na celom území Slovenskej republiky vývoz určených životne dôležitých tovarov zo Slovenskej republiky do iného členského štátu Európskej únie alebo do štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore, a do tretích krajín bez ohľadu na to, kde boli vyrobené. Zákaz sa vzťahuje na:

- osobné ochranné prostriedky uvedené v prílohe Nariadenia vlády,
- antibakteriálne mydlá, gély a dezinfekčné prostriedky,
- zariadenia na umelú pľúcnu ventiláciu.

Ochranné prostriedky uvedené v zozname osobných ochranných prostriedkov v prílohe Nariadenia vlády sú totožné s ochrannými prostriedkami v uvedených v zozname uvedenom v Prílohe I Vykonávacieho Nariadenia Komisie (EÚ) 2020/402 zo 14 marca 2020, ktoré stanovuje ochranné prostriedky, na ktorých vývoz mimo Európskej únie sa vyžaduje povolenie. Zoznam zahŕňa ochranné okuliare, ochranné odevy, ochranné štíty na tvár a rukavice.

Vývoz uvedených životne dôležitých tovarov zo Slovenskej republiky môže vláda Slovenskej republiky povoliť do iného členského štátu Európskej únie alebo do štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohody o Európskom hospodárskom priestore, alebo do tretích krajín len v mimoriadnych prípadoch.

Edit 13.5.2020: Dňa 13.5.2020 bolo v zbierke zákonov vyhlásené Nariadenie vlády Slovenskej republiky č. 117/2020 Z. z., ktorým sa mení Nariadenie vlády. Týmto nariadením sa z Nariadenia vlády vypúšťajú ustanovenia o organizácii životne dôležitých tovarov a ich predaji s využitím regulačných opatrení, a to s účinnosťou odo dňa vyhlásenia. Odo dňa 13.5.2020 sa teda ruší zákaz vývozu životne dôležitých tovarov zavedený Nariadením vlády.

V súvislosti so zákazom vývozu životne dôležitých tovarov dávame do pozornosti aj prijatý zákon č. 69/2020 Z. z. o mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 v oblasti zdravotníctva a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, ktorý nadobudol účinnosť dňa 6.4.2020 a okrem iných opatrení zavádza počas krízovej situácie zákaz predaja ochranných prostriedkov FFP2 a FFP3. Uvedené ochranné prostriedky je počas krízovej situácie možné predáť len osobám určeným v zákone, medzi ktoré patria: poskytovatelia zdravotnej starostlivosti na území Slovenskej republiky, zdravotnícky pracovník, orgány štátnej správy a územnej samosprávy.

Organizácia dopravného zabezpečenia

Nariadenie vlády nariaďuje na celom území Slovenskej republiky organizáciu dopravného zabezpečenia na účel zabezpečenia:

osobnej autobusovej dopravy na prepravu osôb do a z určených karanténnych zariadení alebo do oblastí s karanténnymi opatreniami,

nákladnej dopravy na zásobovanie určených karanténnych zariadení alebo do oblastí s karanténnymi opatreniami,

nákladnej dopravy na prepravu pohotovostných zásob zo skladov Správy štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky na určené miesto,

mestskej osobnej autobusovej dopravy, prímestskej osobnej autobusovej dopravy a diaľkovej osobnej autobusovej dopravy na zabezpečenie dopravnej obslužnosti územia.

Na vykonanie opatrení organizácie dopravného zabezpečenia určí Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky podnikateľov alebo iné právnické osoby ako subjekty hospodárskej mobilizácie. V rozsahu prímestskej autobusovej dopravy určí podnikateľov alebo iné právnické osoby vyšší územný celok.

Opatrenia organizácie dopravného zabezpečenia sa vykonávajú vydaním písomného príkazu.

Pracovná povinnosť a vecné plnenie.

Pracovná povinnosť sa nariaďuje na celom území Slovenskej republiky na vykonanie opatrení hospodárskej mobilizácie, podľa požiadaviek orgánov krízového riadenia a určených subjektov hospodárskej mobilizácie. Písomný príkaz osobe na pracovnú povinnosť vydáva príslušný okresný úrad, v prospech subjektu hospodárskej mobilizácie. Pracovná povinnosť spočíva podľa zákona o hospodárskej mobilizácii v

povinnosti zamestnanca zotrvať v zamestnaní a vykonávať prácu aj na inom ako dohodnutom mieste výkonu práce a dohodnutom druhu práce, ak zamestnávateľom je subjekt hospodárskej mobilizácie a ak dotknuté pracovné miesto je pracovným miestom v organizačnej štruktúre subjektu hospodárskej mobilizácie v období krízovej situácie,

povinnosť fyzickej osoby plniť úlohy nevyhnutné na zvládnutie opatrení hospodárskej mobilizácie v období krízovej situácie.

Vecným plnením je podľa zákona o hospodárskej mobilizácii povinnosť právnickej osoby, fyzickej osoby – podnikateľa a fyzickej osoby poskytnúť vecný prostriedok na vykonanie opatrení hospodárskej mobilizácie, pričom vecným prostriedkom sa rozumie nehnuteľný majetok a hnutel'ný majetok vrátane technológií, energií, vody a dokumentácie.

Vecné plnenie sa nariaďuje na celom území Slovenskej republiky na vykonanie opatrenia hospodárskej mobilizácie podľa požiadaviek orgánov krízového riadenia, určených subjektov hospodárskej mobilizácie a pre potreby doplnenia vecných prostriedkov a poskytnutia ubytovania ozbrojeným silám a záchranným zložkám integrovaného záchranného systému alebo na zabezpečenie karantény chorých fyzických osôb. Písomný príkaz subjektu na vecné plnenie vydáva príslušný okresný úrad, v prospech subjektu hospodárskej mobilizácie.

Na subjekt hospodárskej mobilizácie, vykonávajúci opatrenie hospodárskej mobilizácie, sa nevzťahuje vecné plnenie na poskytnutie vecných prostriedkov, ktoré potrebuje na zabezpečenie jeho vykonania.

Ďalšie opatrenia hospodárskej mobilizácie

Nariadením vlády je nariadená organizácia zdravotného zabezpečenia na účel: (i) reprofilizácie lôžkového fondu Slovenskej republiky, (ii) vykonania hygienických opatrení a protiepidemických opatrení na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti. Na realizácii opatrení sa podieľajú poskytovatelia zdravotníckej starostlivosti v pôsobnosti Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky, Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, Ministerstva obrany Slovenskej republiky, na základe písomného príkazu.

Nariadením vlády je nariadená organizácia sociálneho zabezpečenia v pôsobnosti Ministerstva práce sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky alebo vyšší územný celok určí v rozsahu svojej pôsobnosti poskytovateľov sociálnych služieb ako subjekt hospodárskej mobilizácie vydaním písomného príkazu.

Subjekt hospodárskej mobilizácie, vykonávajúci opatrenie hospodárskej mobilizácie, môže požiadať príslušný okresný úrad o doplnenie ľudských zdrojov alebo vecných prostriedkov, ak je na základe vydaného písomného príkazu na vykonanie opatrenia hospodárskej mobilizácie personálne zabezpečenie jeho výkonu alebo vecné prostriedky určené na jeho výkon nepostačujúce.

Zamestnanec určeného subjektu hospodárskej mobilizácie je povinný zotrvať v pracovnom pomere alebo v obdobnom pracovnoprávnom vzťahu, ak jeho zamestnávateľ vykonáva opatrenie hospodárskej mobilizácie a jeho pracovné miesto v organizačnej štruktúre subjektu je potrebné na zabezpečenie vykonania opatrenia hospodárskej mobilizácie. Takémuto zamestnancovi sa nevydáva príkaz na pracovnú povinnosť.